

JEFRI CHOSERNING CANTERBURY TALES ASARINI TAHLILIIY O'RGANIB

Ergashova Umida Nodir qizi

Toshkent Kimyo xalqaro universiteti,

Samarqand filiali English education talabasi.

@ergashova umidaxonergasheva2005@gmail.com.

Ilmiy rahbar: Zubaydova Nilufar

Annotatsiya: Jefri Choser taxminan 1343 yilda Londonda, Angliyada tug'ilgan. Jefri Choserning donoligi shundaki, u buyuk ingliz shoirlarining eng yangi, eng aniq va eng shirini bo'lgan - bu mantiqiyidir, chunki XIV asrda yashab, u birinchi buyuk ingliz shoiri ham bo'lgan. "U tong shoiri", deb yozgan Longfellow. "Men o'qiyotganimda / xo'roz qichqirayotganini eshitaman." Boshqalar esa uning yozganlarini hayotligida Yevropada ishlab chiqarilgan gobelenlarga, cho'tkada bedana va quyonlarga qiyoslashgan. Biroq, oxir-oqibat, ba'zi tanqidchilar bu quyoshdan o'pilgan Chaucer dan charchadilar. Ular bu formula bo'y sunishni taklif qilishini his qilishdi va shunday bo'ldi. Metyu Arnoldning ta'kidlashicha, Choser ingliz shoirlari orasida birinchi o'rinda turolmaydi, chunki u "yuqori jiddiylik" yo'q edi.

Kalit so'zlar: Jefri Choser, ingliz shoiri, tong shoiri, Tabard Inn mehmonxonasi, Canterbury Tales.

KIRISH

Keyinchalik sharhlovchilar bunga qattiq e'tiroz bildirishdi. Agar Choser jiddiy bo'lmanida, Lionel Trilling shunday deb yozgan edi: "Demak, Motsart jiddiy emas va Molyer jiddiy emas va jiddiylik pens-nez ko'zoynaklari va kitob javonidagi Parfenonning sepia nashri masalasiga aylanadi". Bu kelishmovchilik, boshqa ko'plab tanqidiy janjal kabi, bir mubolag'ani boshqasi bilan almashtirdi - yangi, qorong'u fikrli, doimo istehzoli Chaucer. Endi Freyd talqinlari paydo bo'ldi. (Bir olimning so'zlariga ko'ra, "Kenterberi ertaklari" ning bosh satrlarida "erkak aprelning ayol martini singdirish" tasvirlangan.) Keyinchalik biz postmodern tahlillarni oldik - dekonstruktсиyalar, feministik o'qishlar va boshqalar. Bu orada mayatnik yana chayqalib ketdi. Ko'p odamlar qorong'u Chaucer dan charchadilar va yaxshisini qaytarishni xohladilar. Chaucerni juda yoqadigan fazilatlardan biri shundaki, u bizni yaxshi ko'radi. Juda kam yozuvchilar hayotning shovqinli biznesini ko'proq sevishgan. "Kenterberi ertaklari" Kenterberi soboriga ziyorat qilgan yigirma to'qqiz kishidan iborat guruh tomonidan aytilgan hikoyalar to'plamidir. Bu ziyoratchilar, ularning aksariyati sayohatning boshida bir-biriga begona bo'lib, Sautvarkdag'i Tabard Inn mehmonxonasida to'xtashadi, u erda uy egasi tanlov taklif qiladi: U ular bilan

Kenterberiga boradi va zerikishini engillashtirish uchun. sayohat, ular navbatma-navbat hikoyalar aytib berishadi. Eng yaxshi hikoyani yaratgan hoji sayohat oxirida Tabardda bepul kechki ovqat bilan taqdirlanadi. Ushbu ramka ehtiyyotkorlik bilan tanlangan. O'n to'rtinchi asrda ziyoratchilar keng doiradagi ijtimoiy tabaqalardan iborat bo'lib, ularni Choser o'z she'rida to'plashi mumkin edi. Uning qahramonlari ham turli tiplarga misol bo'ladi: rohiba, ritsar, savdogar va boshqalar. Bundan tashqari, ular bir qator illatlar va fazilatlarni va ularning darajalarini o'zida mujassam etgan. She'r buzuq ruhoniylar bilan to'la, lekin ba'zilar bu yo'l bilan buziladi, ba'zilari bu yo'l bilan. Choser o'z qahramonlariga ramziy qiymat ular odamlarning turlarini anglatadi va shu bilan birga, aniq individuallik bergen birinchi shoir edi. Bu ingliz realizmining, Defo, Filding va Dikkensning ulug'vor an'analarining boshlanishi edi, Shekspir haqida gapirmasa ham, agar Choser bu yorqin oqimning manbai bo'lImagan bo'lsa ham, uning ziyoratchilarining rang-barangligi va rang-barangligi - Burnida tukli siğili bo'lgan Miller, qizil paypoq kiygan cho'zilgan Prioreess, cho'zilgan tishli Vanna xotini - nafasingizni qizi. Normanlar istilosidan uch asr o'tgach, Chaucer yozganida, frantsuz tili hali ham Angliyada adabiyot tili edi. Fransuz, lotin va anglo-sakson tillaridan iborat bo'lgan ingliz tilining maqomi ancha past edi.

Choser Dantedan o'mnak olib, o'z mamlakatida birinchi shoirlardan biri bo'lib, xalq tilini uzoq, shijoatli she'rda qo'llagan holda qadrlaydi. U frantsuzlardan sakkiz bo'g'inli she'riy satrni oldi, lekin uni bo'shroq, moslashuvchan o'n bo'g'inli qatorga aylantirdi, keyinchalik bu bo'sh misra (Shekspir, Milton) va qahramonlik juftligiga Driden, Papa asos bo'ldi. U bu yangi ko'rsatkichlar bilan o'ynadi, uni qo'pollashtirdi, semirdi. Uning yanada oqlangan sharhlovchilari uning o'lchovlarini ibtidoiy deb topishdi. Draydenning so'zlariga ko'ra, Choser she'riyati "shotland kuyidagi qo'pol shirinlik"ga ega edi. Keyinchalik uning soddadilligidan himoyalangan olimlar Drayden davridagi odamlar Choserning satrlarini to'g'ri eshita olmasligiga qarshi chiqdilar, chunki ular o'rta ingliz tilini, o'n to'rtinchi asrdagi xalq tilini qanday talaffuz qilishni bilmaganlar.

Lekin, aslida, ko'p Chaucer shotland kuyidagi qo'pol shirinlikka ega. Chaucer bu aralash tildan yaratgan narsa deyarli hamma narsa edi. She'r juda jonli. Birinchidan, hikoyalar o'rtasida qarama-qarshilik bor: biri uzoq, gazli va taqvodor (ayniqsa, Ritsar ertagi), ikkinchisi qisqa va irqchilik (ritsarning ertagidan keyin darhol Millerning ertagi). Keyin, ohang diapazoni mavjud. Ba'zida Chaucer yuqori, qattiq, yunon-rim notasiga erishishi mumkin; ba'zida u hovlida tovuqlar ko'payayotgani haqida gapirishni yaxshi ko'radi. Dramalar ertaklar orasida sodir bo'ladi. Hojilar qanday hikoyalarni eshitishni xohlashlari haqida janjal qilishadi. Ular bir-birining hikoya qilish qobiliyatini haqorat qilishadi. Savdogarning ertagida bir keksa odam to'y oqshomidan

keyin o'tiradi va qo'shiq aytadi: "Bo'ynidagi bo'shashgan teri silkindi". Turmush qurgan Alison ismli ayolga oshiq bo'lgan boshqa bir erkak uni dolchin tayoqchasi deb ataydi.

XULOSA

"Canterbury Tales" Geoffrey Chaucerning eng mashhur asarlaridan biri va ingлиз adabiyotining muhim qismidir. U o'quvchilarga o'sha davrning jamiyatini, dinini va madaniyatini tushunishga imkon beradi va uning xarakterlari va hikoyalari hanuzgacha o'quvchilarni o'ziga jalb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. https://en.m.wikipedia.org/wiki/The_Canterbury_Tales?variant=zh-tw.